

VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS KAUNO APSKRITYJE

Prienų rajono savivaldybės tarybai

Prienų rajono savivaldybės merui p. Vytui Bujanauskui

TEIKIMAS

**DĖL PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2008 M. KOVO 27 D.
SPRENDIMU NR. T3-83 „DĖL PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIETINĖS
RINKLIAVOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ
IR ATLIEKŲ TVARKYMĄ NUSTATYMO IR NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“
PATVIRTINTŲ PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIETINĖS RINKLIAVOS UŽ
KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ IR ATLIEKŲ
TVARKYMĄ NUSTATYMO IR NUOSTATŲ PAKEITIMO**

2014 m. vasario 18 d. Nr. 7-6

Kaunas

Prienų rajono savivaldybės taryba (toliau – Taryba) 2008 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T3-83 „Dėl Prienų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir nuostatų patvirtinimo“ patvirtino Prienų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatus (toliau – Nuostatai).

Nuostatų 11 punkte nurodyta, kad vietinės rinkliavos dydis nustatomas litais už 100 kv. m nekilnojamojo turto plotą. Vadinasi, atliekų turėtojo mokamas rinkliavos dydis priklauso nuo nekilnojamojo turto objekto ploto ir, kaip matyti iš Nuostatų priedo, nuo nekilnojamojo turto pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975) 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte reglamentuota, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi proporcingumo principu. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus.

Kauno apygardos administracinis teismas 2011 m. spalio 18 d. sprendimu pripažino, jog Nuostatų 11 punktą ta apimtimi, kuria nenumato galimybės atliekų turėtojams vietinę rinkliavą mokėti pagal deklaruojamų atliekų kiekį, prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punktui. Lietuvos Respublikos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2012 m. gegužės 18 d. priėmė nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1480/2012, kuria aukščiau minėtą Kauno apygardos administracinio teismo sprendimą paliko nepakeistą ir savo nutartyje konstatavo, kad tais atvejais, kai įmanoma nepatiriant didelių ekonominių sąnaudų nustatyti konkretų atliekų turėtojo perduodamą tvarkyti komunalinių atliekų kiekį, pastarajam tenkanti mokėtina suma turėtų būti skaičiuojama pagal deklaruojamą atliekų kiekį. Taigi teismas pasisakė, jog Nuostatų 11 punktą prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintam proporcingumo principui.

Taip pat LVAT 2010 m. kovo 29 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-471/2010 yra pasisakęs, jog proporcingumo principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad nustatyta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nelemtų, kad tam tikri atliekų turėtojai turės padengti išlaidas, akivaizdžiai neproporcingas dėl jų nekilnojamojo turto ir jo naudojimo paskirties galinčiam susidaryti atliekų kiekiui. Minėtoje nutartyje teismas padarė išvadą, jog tam tikri vietinės rinkliavos mokėtojai (pvz., individualių namų savininkai, daugiabučių, individualių namų, sodų, garažų bendrijos ir kt.) komunalinės atliekas gali kaupti ne viešose erdvėse bei deklaruoti komunalinių atliekų kiekį. Taip pat akcentavo, jog vien tai, kad šie subjektai nevykdo komercinės veiklos ar neteikia viešųjų paslaugų savaime nepadarą komunalinių atliekų kiekio deklaravimo sudėtingesniu ar brangesniu.

Pažymėtina, kad LVAT ir kitose nutartyse konstatavo, kad nuostatai ta apimtimi, kuria nenumato galimybės atliekų turėtojams vietinę rinkliavą mokėti pagal deklaruojamų atliekų kiekį, prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytam proporcingumo principui (2010 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-471/2010 ir 2011 m. rugsėjo 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-2796/2011).

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016) 32 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad atliekų tvarkymo srityje taikomas principas „teršėjas moka“, kuris reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Atsižvelgiant į tai, kad šis įstatymas yra skirtas užtikrinti ir Europos sąjungos teisės aktų dėl atliekų taikymą, pažymėtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas minėtą principą, yra nusprendęs, jog kalbant apie komunalinių atliekų tvarkymo ir šalinimo išlaidų padengimą, kiek tai susiję su paslauga, kuri kolektyviai teikiama visiems atliekų turėtojams, valstybės narės turi, remiamosios Direktyvos 2006/12/EB 15 straipsnio

a punktu, užtikrinti, kad iš principo visi šios paslaugos vartotojai, kaip atliekų turėtojai, tos pačios direktyvos 1 straipsnio prasme kolektyviai padengtų visas minėtų atliekų šalinimo išlaidas (Teisingumo Teismo 2009 m. liepos 16 d. prejudicinis sprendimas byloje Futura Immobiliare srl Hotel Futura ir kt. (C-254/08), 46 p.), o valstybės narės finansinės atsakomybės už išlaidas, susijusias su atliekų šalinimu, atžvilgiu turi teisę pasirinkti formą ir būdus, kad būtų pasiektas šis rezultatas (Teisingumo Teismo 2008 m. birželio 24 d. Didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas byloje Commune de Masquer (C-188/07), 80 p.).

Vertinant Nuostatų atitiktį būtinumo reikalavimui akcentuotina, jog tiek nacionalinėje, tiek Europos Sąjungos teisėje įtvirtintas principas „teršėjas moka“ nedraudžia mokėtinos vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą dydį apskaičiuoti pagal galintį susidaryti atliekų kiekį, šis principas minėtą atlyginimą sieja su faktiškai perduotu tvarkyti komunalinių atliekų kiekiu. Todėl tais atvejais, kai yra įmanoma nepatiriant didelių ekonominių sąnaudų nustatyti konkretų atliekų turėtojo perduodamų tvarkyti komunalinių atliekų kiekį, pastarajam tenkanti mokėtina suma turėtų būti apskaičiuojama būtent pagal minėtą atliekų kiekį. Priešingu atveju, kai yra objektyvi galimybė nustatyti konkretų atliekų kiekį, būtų peržengiama tai, kas yra būtina principui „teršėjas moka“ įgyvendinti.

Pažymėtina, kad nei Nuostatų 20, nei kituose punktuose nėra numatyta galimybės atliekų turėtojams vietinę rinkliavą mokėti pagal deklaruojamų atliekų kiekį, kai objektyviai ir be didelių ekonominių sąnaudų įmanoma nustatyti atliekų turėtojo perduodamų tvarkyti atliekų kiekį. Todėl darytina išvada, kad Nuostatai ta apimtimi, kuria nenumato galimybės atliekų turėtojams vietinę rinkliavą mokėti pagal deklaruojamų atliekų kiekį, prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinam proporcingumo principui.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintas vienas iš pagrindinių principų, kuriais grindžiama vietos savivalda – savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo, reiškiantis, kad savivaldybės institucijų jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų reikalavimus.

Įvertinusi išdėstytas aplinkybes ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo (Žin., 1998, Nr. 51-1392; 2004, Nr. 98-3626) 2 straipsnio 1 dalimi, 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu,

s i ū l a u:

svarstyti 2008 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. T3-83 „Dėl Prienų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Prienų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų pakeitimo klausimą.

Šis teikimas turi būti apsvarstytas artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje (bet ne vėliau kaip per 1 mėnesį) ir apie priimtą sprendimą dėl šio teikimo Vyriausybės atstovui turi būti pranešta per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, jog pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 5 punktą Vyriausybės atstovas turi teisę nustatyti kitą nurodytų veiksmų įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Atkreipiu dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 9 dalį Prienų rajono savivaldybės meras artimiausiame savivaldybės posėdyje privalo su šiuo teikimu supažindinti Prienų savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovė

Inesa Klimaitė-Mašalienė